

Fransk kulturpolitik – helt kort

Kultur- og kommunikationsministeriet

Kultur- og Kommunikationsministeriet blev oprettet af Charles de Gaulle ved dekret den 24 juli 1959. Den første kulturminister var André Malraux, der sad frem til 1969. Blandt senere prominente ministre kan især fremhæves Jacques Duhamel (1971-1973) og Jack Lang (1981-1993).

Ministeriets sagsområder er opdelt i :

- Kulturarv (historiske monumenter, arkitektur, museer, arkiver, arkæologi)
- Skabende virksomhed (musik, dans, teater og scenekunst, billedkunst)
- Vidensspredning og demokratisering af kulturen (kunstneriske uddannelse, adgang til kultur, drift)
- Kulturforskning og videnskab
- Medie- og pressestøtte
- Film, audiovisuelle tjenester og levende billeder
- Bøger, læsning og kulturindustri

Den økonomiske fordeling mellem de enkelte sagsområder fremgår af folderen "Key Figures 2013", udgivet af Ministeriet.

Det franske Kultur- og Kommunikationsministeriums budget for 2013, der blev offentliggjort den 28. september 2012, er på 7,4 mia. euro, hvilket er 2,37 pct. mindre end sidste års budget. Inden for de næste tre år skal Kultur- og Kommunikationsministeriet spare 7,5 pct. Præsident Hollande havde under valgkampen sidste år bebudet, at han (lige som sine forgængere) ville skåne kulturen. Regeringens økonomiske politik på kulturområdet har derfor givet anledning til debat, og kommentatorer har omtalt kulturbesparelserne som de kraftigste i de seneste mange år.

Kulturbesparelserne kan få konsekvenser for beskæftigelsen i kulturindustrien og rammer driften af de statsstøttede kulturinstitutioner, der spiser 44 pct. af ministeriets samlede udgifter. De store museer og kulturinstitutioner bliver ramt med besparelser på 2,5 pct. frem til 2015, hvilket bl.a. betyder, at 20 større eller mindre arvede projekter – deriblandt en omfattende renovation af Chateau de Versailles og oprettelsen af et nyt Centre national de la Musique – er lagt i mølpose.

Det er ikke kun Kultur- og Kommunikationsministeriet, der må spare. Regeringen har annonceret at alle ministerier må bidrage til at opfylde målsætningen om at nedbringe de offentlige udgifter samt overholdelse af de fastsatte grænser for det offentlige budgetunderskud.

Kultur- og kommunikationsminister Aurélie Filippetti mener trods besparelserne, at Ministeriet formår at fastholde samme niveau inden for prioriterede områder som vedligeholdelse og klassificering af historiske monumenter, regional støtte til opførelse af teater og kunststillinger samt forbedring af studieforholdene på de kunstneriske og kulturelle uddannelser, især inden for arkitektur og design.

Børn og unges adgang til kunst og kultur, Education Artististique et Culturelle (EAC), har meget høj prioritet. Den forrige regerings indførelse af gratis adgang for 18-25 årige på museer og monumenter fastholdes, og den nye minister har i den forbindelse lanceret en "tour de France de l'éducation artistique", en rejse rundt i landet, hvor hun sætter fokus på kunst og kultur i undervisningen også for de mindste.

Også bog- og filmområdet får tilført flere midler.

Der er varslet revision af lovgivningen på både det audiovisuelle område, der i stærkt fokus, og på kulturarvsområdet, og en helt ny lov om "creation", skabende virksomhed.

Regional og Departementalt niveau (DRAC)

Siden 1977 har det franske kulturministerium været repræsenteret i Frankrigs 27 regioner i form af de såkaldte Directions Régionales des affaires Culturelles (DRAC). De regionale forvaltningsenheder, der hører under præfekterne for hhv. regionen og departementerne, fungerer som bindeled i den kulturpolitiske implementeringsproces mellem det nationale, regionale og departementale niveau og har ansvaret for at regeringens kulturpolitik føres ud i livet. DRAC står for fordelingen af offentlige midler til regionale projekter og har i samarbejde med repræsentanter fra ministeriet myndighed til at kontrollere at gældende retningslinjer bliver overholdt. DRAC har en rådgivende funktion inden for alle Ministeriets områder: kultur- og bygningsarv, museer, arkiver, bøger, musik, dans, teater, billedkunst, film og det audiovisuelle felt. Derudover har de til opgave at fremme kulturel diversitet og støtte økonomisk udvikling inden for kulturindustrien.

Kultur- og kommunikationsministeriets budget for i år tildeler 774,4 mio. euro til de regionale og departementale direktioner. Fra Frankrigs i alt 96 departementer bliver kulturpolitiske midler decentraliseret ned til kommunalt niveau.

Kommunalt niveau

Frankrig har ikke færre end 36.552 kommuner. Heraf er seks helt uden indbyggere! De varierer stærk i størrelse og økonomisk formåen, og de mange helt små kommuner har ikke i egentlig forstand noget kulturbudget. Det anslåes, at i de større kommuner bruger 10-12 % på kultur, men det samlede kommunale kulturbudget er ikke tilgængeligt i en opdateret, pålidelig form.

Mange museer er kommunale. Det samme gælder biblioteksvæsenet, ofte i form af såkaldte "mediathèques" med et varieret udbud af bøger, film og musik. Derudover drives mange musikskoler kommunalt, ligesom flere kommuner råder over faciliteter til visning af teater, musikforestillinger m.m.

Paris' kulturbudget er med sine 125 mio euro årligt i en liga for sig. Byen driver biografer, teatre, kulturhuse, musikskoler, kommunebiblioteker, symfoniorkestret La Philharmonie de Paris og hele 14 museer, deriblandt Musée de l'Art Moderne de la Ville de Paris, Petit Palais og Musée Carnavalet. Men også andre større byer som Lyon, Marseille, Bordeaux, Toulouse, Nice, Strasbourg og Lille har

igennem flere år investeret massivt i udbygningen af den lokale kulturelle infrastruktur m. nye museer, kulturhuse, festivaler m.m.

I den kuriøse ende kan nævnes, at kirker siden 1905, da stat og kirke blev adskilt, har været kommunal ejendom – med deraf følgende vedligeholdelsesforpligtelser. Katedralerne hører dog under staten.

Fransk kultur i udlandet

Frankrig er en stor kulturproducent og har en lang tradition for at bruge kulturen som instrument til fremme af franske interesser og værdier. Det internationale arbejde med "Nation branding" og kultureksport koordineres af Institut Français, der hører under det franske udenrigsministerium.

Det kulturelle diplomati har et årligt budget på 800 mio euro, hvoraf 126 mio euro (2010) hentes fra eksterne kilder. Halvdelen af budgettet går til franskundervisning i udlandet. 80 mio. euro bruges årligt til kultursamarbejde og fremme af det franske sprog. 65,5 mio euro (2012) går til Institut Français alene. 50 mio euro er sat af til mediestøtte i udviklingslande. De 161 kulturinstitutter står bag 50.000 årlige kulturarrangementer verden over.

MH/5.6.2013